

מדינת ישראל

משרד החינוך

א. סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016

מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק שני — אוצר המילים והמשמעים; שם המספר — 26 נקודות

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות — 24 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- (1) יש לענות על כל השאלות ב**גוף השאלון**, לפי ההוראות.
- (2) לכתבת **טייטה** אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (23-24) של השאלון.
- (3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

לפניך שלושה טקסטים 1-3. קרא אותם, וענה על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

הרובוטים בוא יבואו

מעובד על פי שכתר, א' (21 במאי 2015). איפה הרובוטים שהבטיחו לנו? TheMarker.
אוהזר מ-<http://www.themarker.com>

בימינו השיח הציבורי והתקשורתי מאופיין בפחד גובר והולך מעלייתן של
"המכונות החכמות", משום שהן מִתְּרֹזֹת את הצורך בעובדים.
כלכלנים, אנשי טכנולוגיה ועתידנים מזהירים מפני גלי אבטלה, ירידה
בביטחון התעסוקתי, שחיקה בשכר ופגיעה באיכות החיים. לטענתם, כל אלה
יהיו בקרוב מנת חלקנו בשל עלייתן של המכונות. 5

בראש הקבוצה הזאת עומדים כלכלנים מאוניברסיטת אמ-איי-טי (MIT)
בארצות הברית הטוענים כי המהפכה הדיגיטלית מבטלת את מעמד הביניים,
מחסלת משרות יותר משהיא מייצרת, ומוותרת אותנו עם שוק עבודה
מקוטב. בשוק העבודה העתידי יהיה רוב של עניים – שעובדים בשכר נמוך
או שהמקצועות שלהם נכחדו – בצדו תהיה אליטה, קבוצה קטנה של גאוניים
בתחום הטכנולוגיה, אשר יגרפו את כל הרווחים. 10

טענות הכלכלנים זכו לחיזוק בעקבות מחקר שנערך בשנת 2013
באוניברסיטת אוקספורד באנגליה. במחקר הוסקו מסקנות עגומות בנוגע
לשוק העבודה בעתיד: 47% משוק העבודה בארצות הברית עלול להיות
לא רלוונטי. מספר הולך וגדל של משרות – רואי חשבון, מזכירות, עוזרים
משפטיים ופקידים – כולן בסכנה. 15

האם תחזיות האימים האלה יתממשו? תלוי את מי שואלים.
לדעת האופטימיסטים – המאמינים בכוחה של הטכנולוגיה לקדם את
האנושות – בזכות הטכנולוגיות החדשות מספר המשרות שיתווספו יהיה גדול
יותר ממספר המשרות שייעלמו, והטכנולוגיות האלה יובילו לשגשוג כלכלי חסר
תקדים, כמו שעשו כל המהפכות בשלוש מאות השנים האחרונות. מהפכת
המחשוב יצרה יותר מ-1,500 סוגי משרות חדשים לגמרי מאז המצאת
המחשב האישי. לדעת הפסימיסטים, האנושות ניצבת הפעם לפני אתגר
שונה מן האתגרים שידעה בעבר: קצב השינוי הטכנולוגי הוא מהיר מכדי
שהמין האנושי יוכל להסתגל אליו בלא התערבות מטעם ממשלות וארגונים,
שתפקידם לזהות מראש את הסכנות. 25

בשנתיים האחרונות היה נדמה שקולותיהם של הפסימיסטים השתלטו על הדיון התקשורתי בנוגע לעתיד העבודה בעידן המכונות החכמות, וכתבות רבות שיש להן כותרות מבהילות כמו "הטכנולוגיה הורגת את מעמד הביניים" הציפו את אמצעי התקשורת. אולם גם אם נהיה אופטימיים יותר, וגם אם השינוי לא יהיה מהיר, אין כל ספק שהשינוי כבר מתרחש. השימוש בטכנולוגיות מחשב ואלקטרוניקה צפוי רק להתעצם בשנים הקרובות, ובעקבות זאת ייעלמו מקצועות מסוימים, כשם שבעקבות השימוש במכונות נעלם המקצוע נהג כרכרה. אמנם העידן הדיגיטלי מביא עמו ברכה לצרכנים, אך בטווח הארוך השינוי שהוא עושה לשוק העבודה ישפיע לרעה על מצבם של עובדים רבים, ומספרם של עובדים שמצבם רע רק ילך ויגדל.

גם אם עדיין לא התממש סיוט "האבטלה הטכנולוגית", הרובוטים בוא יבואו, ומי שפרנסתו חשובה לו מומלץ שייערך לכך ויבחר כבר עכשיו במקצוע שסיכויי ההישרדות שלו גבוהים.

טקסט 2

אחרי שהרובוטים ישלטו בשוק התעסוקה, במה ניתן יהיה לעבוד?

מעובד על פי פישר, י' (17 באוגוסט 2014). אחרי שהרובוטים ישלטו בשוק התעסוקה,

במה ניתן יהיה לעבוד? The Marker. אוחזר מ-<http://www.themarker.com>

שוק העבודה העתידי צפוי להיות שונה בהרבה מהשוק שאנחנו מכירים כיום, ומקצועות רבים צפויים להיעלם – כך נטען במחקר שערך מכון פֵיו (pew) האמריקני. כבר היום מחשבים מסוגלים לבצע עבודות המאופיינות בפעולות שגרתיות שחוזרות על עצמן, אבל בעתיד הקרוב נראה כי הם יהיו מסוגלים לבצע פעולות מורכבות בהרבה. 5

לפי נתוני מכון פֵיו, המקצוע בעל הסבירות הגבוהה ביותר להיעלם הוא הגֵהָה¹. אחריו ברשימה: מקריני סרטים, מודדים וקצבים. במקום החמישי ברשימה מדורג מקצוע המזכירות והקצרנות. גם חֶשְׁבֵי שֵׁכר, כְּסָפְרִים, קלדנים, רוקחים ורואי חשבון נמצאים בסכנה, והקופאים גם הם צפויים להיות מוחלפים במכונות. 10

ברשימת המקצועות שצפויים דווקא להיות חשובים יותר בעשור הבא, כי מחשבים לא יוכלו להחליף את העובדים בהם – ספורטאים ומאמני ספורט, כְּפָאִים, אנשי פיקוח על תנועת רכבות, נהגי קטר, מדעני שימור, כרטיסנים, שוטרים ובלשים. גם תחום ההוראה צפוי שיישמר מעמדו.

ההשלכות הכלכליות של השינויים בשוק התעסוקה יהיו נרחבות. 48% מן המומחים שנשאלו חזו כי עד שנת 2025 יוחלפו עובדים רבים ברובוטים או במחשבים מסוג כלשהו. בעקבות זאת יעלה מאוד שיעור האבטלה. לעומת זאת 52% מן המומחים טענו כי בשוק התעסוקה העולמי ייווצרו משרות יותר משיאבדו, כפי שהיה במהפכה התעשייתית, וכי בזכות החדשנות האנושית מקצועות שייכחדו בעוד קצת יותר מעשור יוחלפו במקצועות חדשים. 20

הנתונים האלה מעוררים דאגה, מכיוון שבעבר השפיעו תהליכי אוטומציה² בעיקר על עובדי "צווארון כחול"³, ובעתיד הקרוב הם ישפיעו גם על עובדי "צווארון לבן"⁴. לפיכך, גם עובדים בעלי השכלה גבוהה, שזוכים כיום להצלחה בתחום התעסוקה ולמשכורות גבוהות, עלולים להיות מיותרים בתוך כמה שנים. לכן גם מערכת החינוך וגם מוסדות ההשכלה הגבוהה יידרשו להתאים את עצמם לשינוי בשוק התעסוקה העתידי, כדי להעניק לתלמידים של היום יכולת להתמודד עמו. 25

1 הגֵהָה – בדיקה מדוקדקת של דברי כתב ותיקון טעויות לפני הדפסתם הסופית.

2 אוטומציה – החלפת האדם במכונה: שימוש במכונות לביצוע פעולות שקודם לכן עשה אותם האדם, כדי להקל את העבודה.

3 עובדי "צווארון כחול" – כינוי לאנשים השייכים למעמד הפועלים, העוסקים בייצור ובמלאכת כפיים.

4 עובדי "צווארון לבן" – כינוי לאנשים השייכים למעמד הביניים, העוסקים בתחום המנהל, המסחר והמקצועות החופשיים כגון עריכת דין ורפואה.

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

טקסט 3

היכונו לעידן הרובוטים: שוק העבודה בדרך לטלטלה גדולה

מעובד על פי פייננשל טיימס (6 באפריל 2015). היכונו לעידן הרובוטים: שוק העבודה בדרך לטלטלה גדולה.
גלובס. אוחזר מ-<http://www.globes.co.il>

החרדה מפני השינוי המהיר של עולם העבודה היא גדולה. איום האוטומציה כבר אינו מוגבל לפסי ייצור, והוא מגיע גם אל המשרדים של אנשי "הצווארון הלבן". פחד כזה יכול להיות משתק: מדוע לטרוח בפיתוח קריירה אם המקצוע שלך עלול להיעלם מחר?

5 אנשי מקצוע שעוקבים אחר מגמות במקומות העבודה ממליצים כאן כיצד לפתח קריירה משגשגת, חסינה בפני העתיד.

10 לאריק בריניולפזון, פרופסור למנהל עסקים באוניברסיטת אמ-איי-טי יש שלוש הצעות: ראשית, למדו תחומים שבני אדם טובים בהם יותר ממכונות, תחומים שנדרשים בהם יצירתיות ויזמות, אבל גם כישורים בין-אישיים כמו מוטיבציה, כושר שכנוע, טיפוח ודאגה לזולת. שנית, אמצו למידה לאורך כל החיים. כישורים שיש להם ערך היום עלולים לאבד מערכם מחר, בגלל התקדמות הטכנולוגיה. שלישית, עשו מה שאתם אוהבים באמת. בעידן המכונות ההתנהלות ברוב השווקים תהיה מסוג: "הזוכה לוקח את הרוב", כלומר מעט אנשים בעלי כושר ביצוע גבוה יקבלו את רוב ההכנסות, תשומת הלב וההצלחה. קשה מאוד, אם לא בלתי אפשרי, להצטיין בלי לאהוב באמת את מה שאנחנו עושים.

20 לינדה גראטון, פרופסור בבית הספר למנהל עסקים בלונדון, אומרת כי קשה לתאר באור חיובי את עתיד התעסוקה, משום שהטכנולוגיה מתפתחת והיצע המשרות בדרגי הביניים קטן. ההצעה שלה היא שכדאי ללמוד בלי הפוגה כדי לרכוש כישורים שצפוי שיהיו רבי ערך בעתיד. לדבריה, מבנה הקריירה בן שלושת השלבים – השכלה, עבודה, פרישה – כבר מיושן. "חכם הוא מי שרואה את הנולד ומוכן להתנסות בדברים חדשים", היא מציינת.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

פרק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-5.

1. ציין מהי המהפכה ששלושת הטקסטים 1-3 דנים בה. (3 נקודות)

2. על פי שלושת הטקסטים צפוי שינוי חברתי-תעסוקתי בעקבות המהפכה שצינת בשאלה 1.

א. (1) לפי הטקסטים, המהפכה פוגעת קודם כול בעובדי "הצווארון הכחול", העוסקים בייצור ובמלאכת כפיים. הסבר מדוע. (2 נקודות)

(2) לדעת הכותבים, הפגיעה עתידה להגיע גם לאנשי "הצווארון הלבן" (למעמד הביניים). הסבר מדוע. (2 נקודות)

(3) לדעת הכותבים, מהו הנזק שיגרור השינוי לשני המעמדות האלה: "הצווארון הכחול" ו"הצווארון הלבן"? (2 נקודות)

ב. כיצד תושפע מן המהפכה "האליטה" הנזכרת בטקסט 1? (2 נקודות)

ג. (1) הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

עקב השינויים בתעסוקה בעתיד תהיה החברה –

- שוויונית ודמוקרטית יותר.
- בעלת פערים גדולים יותר.
- בעלת מעמדות רבים יותר.
- חברה הדואגת לרווחת החלשים בה.

(2) נמק את תשובתך. (2 נקודות)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

3. א. בטקסט 1 מוצגות דעותיהם של האופטימיסטים ושל הפסימיסטים בנוגע למהפכה.

(1) על מה מתבססת דעתם של האופטימיסטים בטקסט 1? (2 נקודות)
הקף את התשובה הנכונה.

- על השינוי הטכנולוגי המהיר.
- על ניסיון העבר.
- על תרומתה של מערכת החינוך.
- על מחקרים.

(2) באיזה נימוק הפסימיסטים בטקסט 1 דוחים את דעתם של האופטימיסטים?
(3 נקודות)

(3) אף על פי שבטקסט 1 מובעות דעות של אופטימיסטים ושל פסימיסטים, ניכר כי דעתו של כותב הטקסט נוטה לאחד הכיוונים. (6 נקודות)

- לאיזה כיוון נוטה דעתו של כותב טקסט 1? _____
- העתק מן הטקסט משפט המחזק את דבריך. _____

ב. הבא מטקסט 2: (4 נקודות)

- דעה אחת אופטימית _____
- דעה אחת פסימית _____

4. בכל אחד מן הטקסטים שקראת יש המלצות כיצד להתמודד עם המהפכה.

א. העתק מאחד הטקסטים המלצה אחת שמופנית לפרט, וציין את מספר הטקסט שממנו העתקת את ההמלצה. (3 נקודות)

מטקסט מספר _____

ב. העתק מאחד הטקסטים המלצה אחת שמופנית למערכת ממסדית, וציין את מספר הטקסט שממנו העתקת את ההמלצה. (3 נקודות)

מטקסט מספר _____

5. מטלת סיכום (14 נקודות)

על פי שלושת הטקסטים שקראת, כתוב סיכום (בהיקף של כ-15 שורות).

בסיכום הצג את הבעיה הנדונה ואת הדרכים להתמודד עמה.

(תוכל לכתוב טיוטה לסיכומך בעמוד 9.)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 6-10.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

6. לפניך הערך **מהפכה** ממילון אבר-שושן (2003).

מְהִפֵּכָה נ' [מן הפך] 1. הִפְיָכָה, הִרְיָסָה, הִחְרָבָה: "כְּמִהִפֵּכַת סֵדָם וְעִמְרָה" (דברים כט כב).² רבולוציָה, הִפְיָכָה בְּכוּחַ שֶׁל מְשֻׁטֵר הַמְדִינָה, בְּטוּלָה שֶׁל צִוְרַת הַשְּׁלֹטוֹן הַקִּיָּמָה לְשֵׁם הַקָּמָה שֶׁלֹּטוֹן חָדָשׁ: הַמְהִפֵּכָה הַצְרָפְתִית הַגְדוּלָה (1789). מְהִפֵּכַת אוֹקְטוֹבֵר בְּרוֹסְיָה (1917).³ שְׁנוּי הַפּוֹךְ וּפְתָאוּמֵי בְעֵינָיִן אוּ בְמַקְצוֹעַ מְסִיָּם: הַנּוּל הַמְכֵנִי הַכְנִיס מְהִפֵּכָה בְּיָצוֹר אֲרִיגִים, כֶּף הַחֲלָה הַמְהִפֵּכָה הַתְעִשְׂיָתִית. תּוֹרַת הַיַּחֲסוּת שֶׁל אֵינְשׁוּטֵיִן חוֹלְלָה מְהִפֵּכָה בְּמַדְעַ הַפִּיזִיקָה.⁴ [בלשון הדיבור] מְצַב שֶׁל אֵי-סֵדֵר, אֲנִדְרָלְמוּסְיָה (גם בַּהֲפֹרָה): עוֹד לֹא הִסְפַּקְנוּ לְסֵדֵר אֶת הַמְהִפֵּכָה בְּדִירְתָנוּ הַחֲדָשָׁה. – [מְהִפֵּכַת, מְהִפְכוֹת, מְהִפְכוֹת־] מְהִפְכוֹת־

א. לפניך ארבעה משפטים ובהם מודגשת המילה **מהפכה**.

ציין ליד כל משפט את מספר ההגדרה מן המילון המתאימה ביותר למשמעות המילה במשפט. (4 נקודות)

- **המהפכה** הדיגיטלית מבטלת את מעמד הביניים (טקסט 1, שורה 7). _____
- במהלך **המהפכה** האמריקנית (1765-1783) הכריזו 13 מושבות בריטיות באמריקה על עצמאותן והקימו מדינה דמוקרטית. _____
- **המהפכה** שחולל שר האוצר בשיטת המיסוי זכתה לתגובות רבות. _____
- האורחים שנפשו בבית ספר שדה השאירו **מהפכה** בחדרים. _____

ב. איזו מן המשמעויות שבערך "מהפכה" אינה משמשת בלשון ימינו? _____

(2 נקודות)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

7. א. בטקסט 1 כתוב: "המהפכה הדיגיטלית [...] מותירה אותנו עם שוק עבודה **מקוטב**"

(שורות 7-9).

מהי משמעות המילה "מקוטב"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— שגורם להרס החברה

— שאין בו יציבות

— שיש בו ניגוד קיצוני

— שאינו שלם

ב. בטקסט 1 כתוב: "הטכנולוגיות האלה יובילו לשגשוג כלכלי **חסר תקדים**" (שורות 20-21).

מהי משמעות הצירוף "חסר תקדים"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— שאינו צועד קדימה

— שלא היה כמותו

— שאינו מופיע ראשון

— שאין לו עתיד

ג. בטקסט 2 כתוב: "המקצוע בעל ה**סבירות** הגבוהה ביותר להיעלם הוא הגהה" (שורות 6-7).

מהי משמעות המילה "סבירות"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— רגישות

— דירוג

— תוצאה

— סיכוי

8. בטקסט 1 כתוב: "כלכלנים, אנשי טכנולוגיה ועיתונים מזהירים מפני [...] שחיקה בשכר" (שורות 3-4).

באילן מן המשפטים שלפניך אפשר להשתמש במילה "שחיקה"? כתוב את המילה במשפטים שבהם מתאים להשתמש בה. (3 נקודות)

- שר התחבורה הציג תכנית חדשה למען הגֵּבֶרֶת _____ בכבישים.
- העובדים התלוננו על _____ נפשית וביקשו לצאת לחופשה.
- מרוב שימוש במגפיים חלה בהם _____.
- בעקבות הסיפור המדכא חלה _____ במצב רוחו.
- בשנים האחרונות חלה _____ במפלס מי הכינרת.
- מורים רבים מתלוננים על _____ במעמדם.

9. א. לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה, כתוב מילה משלך בעלת משמעות קרובה.

(מילה נרדפת) שיכולה להמיר אותה ולשמור על משמעות המשפט בטקסט.

(4 נקודות)

- מְשֻׁרָת (טקסט 1, שורה 8) _____
- מוֹתִירָה (טקסט 1, שורה 8) _____
- לְהִתְעַצֵּם (טקסט 1, שורה 32) _____
- הַפּוּגָה (טקסט 3, שורה 19) _____

ב. לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה כתוב מילה משלך המנוגדת לה במשמעותה.

(2 נקודות)

- שְׁגִשׁוּג (טקסט 1, שורה 20) _____
- מוֹרְכָבוֹת (טקסט 2, שורה 5) _____

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

שם המספר

(5 נקודות)

10. לפניך משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).
- 52 אחוזים מן המומחים טוענים כי שוק התעסוקה יצליח ליצור יותר משרות.
- המאמר התפרסם ב-17 _____ באוגוסט 2014.
- ב-15 _____ השנים האחרונות לא חל שינוי בשוק התעסוקה האמריקני.
- מספר המחשבים במפעל אינו מספיק. יש להגדילו פי 3 _____.
- תוכל לקרוא על נושא הרובוטים בעמוד 11 _____ בכתב העת.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות
או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה — 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. השימוש בטכנולוגיות מחשב יתעצם בשנים הקרובות, ובעקבות זאת ייעלמו מקצועות מסוימים.

II. החרדה מפני השינוי המהיר שעובר עולם העבודה היא גדולה.

III. העידן הדיגיטלי הוא ברכה לצרכנים, אך בטווח הארוך הוא משפיע לרעה על חלק מן העובדים.

IV. בעבר הושפעו מתהליכי האוטומציה בעיקר עובדי "הצווארון הכחול", ובעתיד יושפעו מהם גם עובדי "הצווארון הלבן".

א. ציין את המספר של המשפט היוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי. _____

ב. ציין את הסוג התחבירי של המשפט היוצא דופן. _____

ג. ציין את הסוג התחבירי המשותף לשלושת המשפטים האחרים. _____

ד. ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

- בטכנולוגיות _____
- מפני השינוי המהיר _____
- ברכה _____
- עובדי "הצווארון הכחול" _____

12. לפניך שלושה משפטים מורכבים III-I. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. האופטימיסטים מאמינים שהטכנולוגיות החדשות יובילו לשגשוג כלכלי.

II. עובדים בעלי השכלה גבוהה שזוכים כיום להצלחה בתעסוקה, ייפלטו משוק

העבודה בתוך כמה שנים.

III. אנשי מקצוע שעוקבים אחר מגמות במקומות העבודה מציעים הצעות לפיתוח

קריירה משגשגת.

א. תחם את הפסוקית בכל אחד מן המשפטים.

ב. מה ההבדל בין תפקיד הפסוקית שבמשפט I לבין תפקיד הפסוקיות במשפטים II ו-III?

ג. ציין את הנושא ואת הנשוא שבמשפט העיקרי שבכל משפט.

משפט I	נושא	_____	נשוא	_____
משפט II	נושא	_____	נשוא	_____
משפט III	נושא	_____	נשוא	_____

13. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. לינדה גראטון היא¹ פרופסור בבית הספר למנהל עסקים בלונדון.

II. היא² טוענת כי מבנה הקריירה בן שלושת השלבים הוא מיושן.

א. ציין את הסוג התחבירי של כל אחד מן המשפטים.

משפט I _____ משפט II _____

אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית, וציין את תפקידה התחבירי (משלימת שם או משלימת פועל).

אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – תחם את איבריו.

ב. ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו.

היא¹ _____

היא² _____

ג. כתוב מילית אחרת שיכולה להמיר את המילית "כי" במשפט II. שמור על משמעות

המשפט ועל סוגו התחבירי. _____

ד. לפניך משפט נוסף ובו המילית "כי".

III. מקצוע ההוראה לא ייעלם כי מחשבים לא יוכלו להחליף את העובדים בו.

מהי המשמעות של המילית "כי" במשפט III, ובמה אפשר להמירה בלי לשנות את

משמעות המשפט ואת סוגו התחבירי?

14. לפניך חמישה משפטים. לאחר כל משפט יש קו.

- I. למדו מקצועות חדשים כדי שתשתלבו בשוק התעסוקה העתידי. _____
- II. עד שנת 2025 יוחלפו עובדים רבים ברובוטים, ועקב כך יעלה שיעור האבטלה עלייה ניכרת. _____
- III. מקצוע ההוראה אינו פופולרי בקרב צעירים, אף על פי כן רבים לומדים אותו. _____
- IV. כלכלנים חוששים מאבטלה בעתיד בשל עלייתם של הרובוטים. _____
- V. גם אם מסקנות החוקרים הן עגומות, רבים מאמינים בהשפעתה החיובית של הטכנולוגיה על שוק העבודה. _____
- א. ציין בקו שלאחר כל משפט את הקשר הלוגי שבו.
- ב. מכל אחד מן המשפטים, העתק את מילת (או מילות) הקישור המבטאת את הקשר הלוגי, וכתוב מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי.
- מילת הקישור במשפט I: _____
- _____ מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי:
- מילת הקישור במשפט II: _____
- _____ מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי:
- מילת הקישור במשפט III: _____
- _____ מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי:
- מילת הקישור במשפט IV: _____
- _____ מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי:
- מילת הקישור במשפט V: _____
- _____ מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי:

מערכת הצורות

15. לפניך טבלה.

בעמודה הימנית בטבלה יש פעלים מודגשים.

השלם (במקומות הלבנים בלבד) את המידע הנדרש בנוגע לכל פועל.

(אין צורך לכתוב משפטים.)

שם הפועל	השורש	הבניין	שם הפועל (מאותו השורש ומאותו הבניין)	שם פעולה (מאותו השורש ומאותו הבניין)
אנשי טכנולוגיה מְזַהְרִים מפני גלי אבטלה.				
הכנסת הרובוטים מְאַתְגֵּרֶת את דור העובדים.				
המהפכה הדיגיטלית מחסלת יותר משרות משהיא יוֹצֵרֶת.				
המחקר הִצִּיג מסקנות עגומות על שוק העבודה בעתיד.				
קולותיהם של הפסימיסטים הִשְׁתַּלְטוּ על הדין בתקשורת.				
במה יהיה נִתֵּן לעבוד?				

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

16. א.

לפניך משפטים, ובהם פעלים סבילים מודגשים.

- השיח הציבורי **מֵאֲפִין** בפחד מפני עלייתן של "המכונות החכמות".
 - שוק העבודה **יִרְכַּב** בעתיד מרוב של עניים.
 - תוצאות המחקר **מִכְרֹת** לכל העוסקים בדבר.
 - מערכת החינוך **תִּדְרֹשׁ** להתאים את עצמה לדרישות השוק.
- בטבלה שלפניך כתוב את ה**בניין** של כל אחד מן הפעלים הסבילים, וכתוב כל פועל בצורתו ה**פעילה**. **שמור** על הזמן ועל הגוף של הפועל.

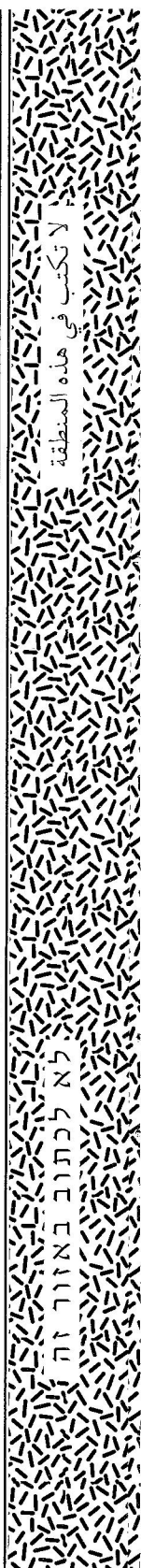
הצורה הפעילה	הבניין	הפועל הסביל
		מֵאֲפִין
		יִרְכַּב
		מִכְרֹת
		תִּדְרֹשׁ

ב.

לפניך שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

- I. **נִטַּע** עצים בכניסה ליישוב.
 - II. העץ **נִטַּע** לזכרם של התושבים שנפלו.
- בטבלה שלפניך נתח את שני הפעלים.

הפועל	השורש	הבניין	הגוף	הזמן
I. נִטַּע				
II. נִטַּע				

17. א. (1) לפניך חמישה צמדים של שמות פעולה.

— הקף את הצמדים שבהם שמות הפעולה הם מאותו הבניין, וציין לידם את הבניין המשותף.

— בשאר הצמדים, ציין את הבניין של כל אחד משמות הפעולה.

- שְׁגֹשׁוּג — סִכָּנָה _____
- הִצְמָדוֹת — הִתְמַמְּשׁוֹת _____
- הִשָּׁג — הִצְלָחָה _____
- שְׁלִיטָה — דְּאָגָה _____
- צִיּוֹן — בְּחִירָה _____

(2) ליד כל אחד משמות הפעולה שלפניך כתוב שם פעולה מאותו השורש, אך

בבניין אחר.

_____ הִצְמָדוֹת

_____ צִיּוֹן

ב. לפניך חמישה צמדים של שמות.

(1) הקף את הצמדים ששני השמות בהם שייכים לאותו המשקל.

- מְגַבֵּת — סִירָת
- מְצַבָּה — מְצַלְמָה
- מְחַסּוֹם — מְסוּק
- מְפַל — נָגַר
- תְּלַמֵּיד — תְּקִין

(2) העתק מן הצמדים שבסעיף ב(1):

_____ מילה אחת מגזרת השלמים

_____ מילה אחת מגזרת חסרי פ"נ

_____ מילה אחת מגזרת חסרי פי"צ

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

18. א. לפניך שמות עצם מודגשים.

חֶשֶׁב, קִלְדֹן, מְגִישׁ חֲדָשׁוֹת, תַּסְרִיטָאִי,
מְתַאֲגֵר, מְסַגֵּר, מְשַׁפֵּטֶן

(1) לפניך טבלה. מייין בה את שמות העצם לשתי קבוצות, לפי דרך התצורה שלהם, וציין בראש כל עמודה את דרך התצורה של השמות בה.

(2) מהי המשמעות המשותפת של שמות העצם המודגשים?

(3) במה שונה המילה פְּסִיכּוֹלוֹג מן המילים שבראש השאלה?

ב. לפניך ארבעה צירופים, ובהם מילים מודגשות.

ילד הַרְפָּתָקוֹן שִׁיקוֹל אִישִׁי נושא רְגִישׁ דיבור קוֹלְנִי

(1) מהי המשמעות המשותפת של המילים המודגשות?

(2) איזו מן המילים המודגשות יוצאת דופן בדרך התצורה שלה? _____

• ציין את דרך תצורתה. _____

• מהי דרך התצורה המשותפת למילים האחרות? _____

ג. לפניך שתי מיילים.

רְפָּת רְפָּל

(1) ציין את דרך התצורה של כל אחת מן המילים.

_____ רְפָּת

_____ רְפָּל

(2) הבא דוגמה משלך למילה שנוצרה באותה דרך תצורה של כל אחת מן המילים.

_____ רְפָּת

_____ רְפָּל

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך